

Simon

Kwestjonariusz

w sprawie badania środowiska

Nazwa miejscowości: *Młynów* Powiat *Lanck*

1/ Badanie wstępne.

Ludność wsi tutajcej przeważnie polska z małą domieszką Rusinów - Łemków.

Ogólna liczba ludności 260, w tem Polaków 225
Rusinów 35

2/ Zagadnienia antropologiczne.

Ogólna charakterystyka zewnętrzna ludności przedstawić się dała. Wzrost przeważnie średni, chociaż trafiej się i wyżsi, włosy siwe lub pnie, włosy przeważnie ciemno blond, głowa proporcjonalna do reszty ciała, rysy twarzy regularne.

3/ Zagadnienia topograficzne.

Ludność wyznania katolickiego. Głównieść mniej niż średnia, prawie uboga. Ziemia średniej jakości pocięta na małe działki rodnie zbiora i rośliny okopowe. Mieszkańcy hodują krowy, konie, nierogacizny i drobi.

Termin na określenie miejscowego wsi = sienia w stronie Beska "Pyszerok". Dale za lasem "de Grabins", nad Wisłakiem na zachód od wsi "de Grabinska", na południe nad brzegiem jez. Wisłaka "Zameczyska".

Historja powstania wsi i jej nazwy dosyć ciekawe: Osobliwie tutaj są między zamczyska, z którym związane są ciekawe podania i legendy. Zamek zbudowany miał być przed 800 laty nad wysokim, stromym brzegiem jez. Wisłaka.

Mury przeważnie rozbito, tylko jedna ściana sterczy do 5 m. wysokości. Według podań zamek miał przetrwać dwukrotne upadły Madziarów, a rozburyli mieli go Tatacy podczas nieobecności właścicielki, jakiejś nieznanego imienia księżnej. To zburenie zamku w piwnicach zamierkali rozbójnicy, których przywódcą miał być niejaki Skamon czy Mymon - i stąd nazwa miejscowości Mymon. Rozbójników tych wyprawy miało dopiero zapadnięcie się piwnic.

Starzy ludzie twierdzą, że piwnice te istnieją pod zamczyskiem rzeczywiście, ponieważ w miejscu zapadłości znajdującej się na wschód od ruin miała być dawniej głęboka jama, coś w rodzaju przepaści. Opowiadają, że gdy raz wrucano tam parowaz, to jeno „zdudniał” i przepaść bez śladu. Otwór ten rozpadł się, bając się wypadku.

Do ruin zamczyska przynależna jest legenda, że zamek to skłoty, że w latach podziemnych kryje się skarby, ale kto chciałby się tam dostać, musi umrzeć. Kopali tam sprawnie między innymi ludzie tutejsi, ale tylko poświęconie, bając się, by nie spotkali ich jakieś nieszczęście.

Osada Mymon miała powstać przed 300 laty. Mieszkający przybywali z różnych stron w różnych okresach, kupowali ziemię od dzedzica, Kowalski i uprawiali bardzo przykutymie, tateri ziemie te dawnie skąpe plony i miewa głód względem do osady.

Twierdzą starzy ludzie tutejsi, że Gótkiewicz mieli przyjeść z Gótkowi, Łurichki z Kambowci, Lurwali z Małowska, Strachoccy ze Strachociny.

4/. Zagduńskie językowe, gwara.

W wigociu powszechnym jest język polski, który

terci jest wykładanym w szkole. Gwarą podkarpacką. Ciemiński w gwarze tutaj „bandurki”, smutek — „sujeta”. Rusini mówią językiem Temkowskim.

5/ Kultura materialna.

Żywność zdobywają przez uprawę roli i hodowlę bydła. Ryby — przeważnie jętki, Maryuki, węgorze — łowią siećmi. Hodują krowy, konie, nierozczyszczone, drobi.

Brak przynajmniej rzemiosła, broni, narzędzi ręcznych. Ciemiński sadzą przeważnie za płuczkami. Narzędzia rolnicze: plug, płuczek, bryki, motyka, sierp, kosa. Ciemiński przed zimą ochraniają w stogach, piwnicach i komorach. Jadłospis: Latem przeważnie mleko z chlebem serowym lub ciemińskimi pierogami, kasza. Zimą barszcz, kapusta „bandurki”, pierogi, pancake, kasza jaglana, mleko z olejem i jajkami.

Wielu zajmuje się ciesielstwem, stolarstwem i szewstwem.

Strój ludowy męski zarzucają, a ubierają się według mody. Kobiety starsze noszą bluzki i spodnice mawerowane. Młodsze ubierają się jak ludzie podmiejscy.

Chaty drewniane, stare pod strzechą, nowe pod blachą lub dachówką. Zbudowania gospodarskie przeważnie rzemieślnicze i rzemieślnicze.

Sprzęt: stół, ława, łóżko, sofa, srebro. Wycinanie gliniane i blaszane. Na ścianach gdrumiegdzie kwiaty malowane ręcznie.

W chatkach wyglądają kryształ, w odzież, wycinanie. Drewno i gotowanie białej w domu, później w ręce Rijków.

Dwie Kapłanki i jeden Krzyż przyjdą.

Of. Nie ma wieści w strachu, czy duchy.
Niektórzy chadzą do wiosek i wieści, w zaboban
zepsucia ulca przez wazy. Mają porząd,
wieby na spacie (przed nawiem) i na uowiu nie mieć
i nie sadzić, bo się nie wrodzi.
Przyjście pierwszej Babety obcej w dzień wigilijny
nie uwierają za wroble niepaństwa (driuwawa
potwierdza). Gdy na wieczną wigiliję przyjdzie
iebraska, lub cyganka, to domowników w tym roku
czeka choroba.

Ludność dosyć poborna, na odpusty chadza często
na święta, wieś i na Kalwaryę. Ulubionym ubiorci-
stwem jest ubiorstwo mejące.

Jest Pitka gospodarka we wsi, który rozumie
się na terenie bydła i są powszechnie wyznani.

Choroby swoje leczą przeważnie sennymi ziołami
lub ziółkami, ponieważ na lekarza nie mają
funduszy. Czasem szukają porady u babi,
a u lekarza tylko razbiejści, którzy mało.

Na strażnicę lasu jest cementarz poległych w r. 1916.
Podania i legendy, jak już wyżej opisałem.

Pieśni weselne:

W moim ogrodzie
Gatarki zielone
Dziś w naszym kościele
Dwa serca złączone
Dwa serca złączone
Kłucze wrzucony w morze
Musisz sama kochać
Wszystko ci mi pomoże

Wianusku syciany
Jeszcze mi się zmięknął
Jeszcze mi się nie bedriem
Odegrać cię niecham,

Tylko mi się bedrie
Chustecka bielata
Co na nią papatrog
To będą psadka.

Pieśni śpiewane na chrzciniach.
Gdyby mi ten Józio
Ta masha dręcina
Toby tu mi była
U Runcia goscina,

Alc je nam Jan Dóg
Ta dręcina zjawil
Ja to nam Runcerek
Dziś goscina sprawil.

7/1. Kultura społczerna .

Pracownie narodowe zachowania . Wyraz w obcho-
dach i wzorczytoscach narodowych .

Wzywaja pocerwisk : Rabady , Marury , Kalesy ,
Dobiki , Macaki , Kasraty .

Rodnice porytaja dzieci do srboty chstnie .
Mowlusie matriciska i prawna zachowania .

Podwornenie w zyciu towarzystwie : msadri
"Dricidobry" - stersi wiesh bedrie pacho. J. Chr. "

Organizacja społczerna : Cryptelnie , Kow , P. C. W.
Urzadzauo przedstawienie , chowy , organizowauo
kursy wiciorowe osw. parant. , odczyty , obchody
rocznie narodowych i t. p.

Kierownictwo Iwo Rt. publ.
srboty powse. w Myrnouie

Marys Wolfoina

Myrnou; dnia 24 maja 1936.

Do

64
Mymoni

Inspektoratu Szkolnego
w Zawoczku

W związku z pismem Inspektoratu Szkolnego
z dnia 12 października 1936 Kierownictwo Szkoły
w Mymoni donosi niniejszym, że szkoła tuttóra
nie realizuje lekcji.

Kierownictwo two R. publ.
szkoły powsz. w Mymoni

Marie Wolfowa

L: 107.

Mymoni, dnia 19 października 1936.

ciąg dalszy kwestionariusza w sprawie badania środowiska

Nazwa miejscowości — Młynów

1/. W Młynowie znajdują się pozostałości ruiny
starego zamczyska. Zamek ten miał być budow-
lany przed 500 laty. Miejsce to w m. Prętku
nieznany mur. Poziemie, w. w. zamek
zostawiony zdobyty i zniszczony przez Tatarów.
W podziemiach zamieszkałe ślady, od ich porządku
Nazwa miejscowości miała wrz. m. w. „Młynów”.
Obecnie pozostały już tylko fundamenty tych ruin.
Ruiny nie są objęte opieką konserwatora wojew.

2/. —

3/. Organ. spor. asw. pot. — „Związek Młodych Wsi”.
Istnie. obiektów — 10. — Instytucje — artystyczne.

4/. Prowadzi się świetlica.

5/. —

6/. Bytelnictwo. Ludność tutaj, z wyjątkiem m. w. =
dziej, wyprawa Prętku z biblioteki szkolnej.
Prócz tego poczyn. i wyżej g. g. „Młody dziennik”,
„Kurier”, „Plan”.

7/. Stan drógi g. g. — Droga prowadząca
odległość do Łanowa 21 km — z Dębca antabus,
lub Polej. Droga w Dębku i Prętku —
odległość 3 km.

8/. Miejscowości znajduje się na terenie.
Ludność pod tym względem psychologicznie nastawiona.

Młynów, 12/II 1939
H:G.

Wierc. publ. z. w. w. p. w. w.
w Młynowie
Młoda Włocławka